

Onvolledig vonnis opent deur voor tbs'ers

door **Hans Goossen**
en **Niki van der Naald**

NIJMEGEN – Om met het 'goede' nieuws voor tbs'ers die al langer dan vier jaar in een kliniek opgesloten zitten te komen: de deur staat sinds kort op een kier. Althans alleen voor die gestraften bij wie de rechter na de laatste rechtszitting – waarop de uiteindelijke straf werd bepaald – heeft verzuimd om duidelijk te motiveren of de opgelegde tbs-maatregel voor een periode langer dan vier jaar zou mogen gelden. De Raad voor de Rechtspraak gaat 2400 'tbs-vonnissen' opnieuw toetsen. Hoeveel dossiers achteraf gezien niet aan de regels voldoen moet nog blijken.

De Raad verzekert wel dat het beeld niet klopt dat moordenaars, verkrachters en andere zware criminelen nu plots vrijkomen. Alleen plegers van delicten waarvoor niet per se geweld hoeft te zijn gebruikt, zoals bedreiging, komen mogelijk op vrije voeten. Maar dan alleen als een advocaat of officier van Justitie de zaak opnieuw aankaart bij een rechter.

Niettemin een ingrijpende ontwikkeling in het tbs-systeem. En dat allemaal dankzij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Dat stelde op 31 juli van dit jaar een schizofrene tbs'er in het gelijk. Na een lange juridische strijd van twee jaar oordeelde het Hof dat de man, door de rechtbank in Roermond eerder veroordeeld tot zes jaar cel en tbs met dwangverpleging wegens diefstal, afpersing, bankoverval en dreiging met een gasalarmpistool, niet langer dan vier jaar in de tbs-kliniek had mogen zitten. Van dat maximum, vastgelegd in de Nederlandse strafwet, kan alleen afgeweken worden als er sprake is van een overduidelijk 'gewelddelict dat gericht was tegen of gevaar heeft veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen'. Een hele mond vol voor misdrijven waarbij slachtoffers fysiek in gevaar zijn gebracht.

Gold dat dan niet voor de tbs'er die met een pistool heeft staan zwaaien? In principe wel, maar dat had dan wel gemotiveerd in het oorspronkelijke vonnis moeten staan. En dat was niet het geval bij de bankoverval.

Ook het vonnis van een Utrechtse vrouw, die bijna dwangmatig mensen bedreigde, bleek onvolledig. Haar tbs werd deze week opgeheven, hoewel ze ook volgens de rechter nog steeds een gevaar voor haar omgeving vormt. De tekortkomingen in de oorspronkelijke vonnissen mogen niet 'gerepareerd' worden als rechters na bijvoorbeeld twee jaar moeten beslissen over de verlenging van een tbs-opname. Hun interpretatie achteraf dat toch sprake is van een geweldsdelict beschouwt het Europees Hof niet rechtsgeldig.

Hebben rechters zitten slapen in het verleden? Zo ver wil advocaat Evert van der Meer, gespecialiseerd in tbs-zaken, niet gaan. „Het is er wel in geslopen. Men dacht kennelijk dat die motivering niet nodig was en dat het helder genoeg was om aan te geven voor welk feit men veroordeeld was.” De correctie door het Europees Hof noemt Van der Meer 'een uiterst belangrijk besluit'. De Nijmeegse hoogleraar strafrecht Henny Sackers is een andere mening toegeedaan. „Het is geen schokkend vonnis. Het overgrote merendeel van de tbs'ers zit er voor evidente geweldsdelicten. Het gaat dus om een relatief kleine groep. Er zullen zeker hier en daar fouten gemaakt zijn, maar het zal echt niet zo zijn dat alle vonnissen die nu opnieuw bekeken worden kort door de bocht zijn geformuleerd.” Volgens Michiel Boer van de Raad voor de Rechtspraak is zelfs helemaal geen sprake van foute vonnissen. „Naar de maatstaven van nu, van het Europese Hof, zijn de vonnissen misschien niet volledig. Maar de vonnissen die afgelopen decennia zijn geveld, waren gewoon rechtsgeldig.”

ONDERZOEK Extra gewonden doordat wegbeheerders te laat of niet

Fietspaden sneller

- Wegdek fietspad is één tot twee graden kouder dan gewone weg.
- Strooiwagens gaan pas rijden als auto's risico lopen. Fietspaden zijn dan al lang glad.
- Meteo Consult start aparte waarschuwing voor fietsers.

door **Paul Bots**

Fietspaden bevriezen sneller en vaker dan gewone wegen, blijkt uit onderzoek van Meteo Consult. Doordat veel wegbeheerders daar geen rekening mee houden, gebeuren onnodige ongelukken.

Volgens Meteo Consult is het wegdek van fietspaden een tot twee graden Celsius kouder dan het asfalt waar auto's over rijden. „Dat lijkt niet veel, maar met de Nederlandse kwakkelwinters betekent dat dat je vaak alleen een fietspad hoeft te strooien”, stelt verkeersconsulent Theo Zeegers van de Fietsersbond. Gemeenten en provincies houden daar in hun strooiplan vaak geen rekening mee. Ze sturen de strooiwagens pas op pad als sensoren in de weg aangeven dat dat nodig is. In heel Nederland hebben slechts tien gemeenten een sensor in fietspaden gebouwd, meldt Meteo Consult. Het onderzoek adviseert forse uitbreiding van het aantal sensoren.

Het temperatuurverschil komt doordat de isolerende fundering en de zandlaag onder fietspaden dunner is. Het asfalt koelt daarvoor sneller af. Ook liggen fietspaden vaker in de schaduw omdat ze dichterbij bomen en huizen zijn aangelegd. Fietspaden met gekleurde asfalt - rood en groen zijn populair - reflecteren meer zonlicht waardoor het asfalt minder warm wordt. Meteo Consult deed de studie afgelopen winter in opdracht van infrastructuur-kenniscentrum CROW. Dat stelt momenteel een

Op gladde fietspaden gebeuren vaak ongelukken.

advies op voor het strooien van fietspaden. Het stuk is pas in het voorjaar afgerond, als wegbeheerders hun voorbereidingen voor de gladheidsbestrijding van volgend jaar treffen. Meteo Consult geeft als privaat weerbedrijf waarschuwingen aan rijk, gemeenten en provincies bij dreigende gladheid. Deze wegbeheerders sturen na zo'n waarschuwing hun strooiwagens op pad. Vaak is dat voor fietsers te laat, moet Meteo Consult nu ook erkennen. Het bedrijf wil daarom deze winter starten met speciale waarschuwingen voor gladheid op fiets-

paden. Volgens directeur Maarten Noort bevindt dit waarschuwingssysteem zich momenteel nog in de testfase. Hij hoopt het in de loop van december aan de wegbeheerders aan te kunnen bieden. De Nederlandse wegbeheerders zijn afgelopen zomer al geweest op de onderzoeksresultaten, zodat ze rekening konden houden met het extra risico op fietspaden. Toch wordt volgens de Fietsersbond het onderzoek lang niet overal serieus opgepikt. „Sommige gemeenten zijn goed bezig”, stelt Zeegers. „Maar veel gemeenten zitten nog altijd in de ontkenningfase.”

strooien omdat ze actie af laten hangen van gladheid op autorijbaan

glad dan wegen

Feiten en cijfers

- In de sneeuwrijke winter van 2009-2010 kwamen in één maand tijd ruim 7200 fietsers meer dan normaal op de Eerste Hulp van een ziekenhuis terecht na een valpartij.
- Volgens de fietsersbond, die de gegevens liet uitzoeken door Consument en Veiligheid, staat dat aantal gelijk aan 10 procent extra valpartijen op jaarbasis.
- In de cijfers zijn de fietsers die zich bij een huisarts hebben laten behandelen niet meegerekend.
- Volgens de fietsersbond bedraagt de schade door valpartijen in de sneeuw 51 miljoen euro.
- Hoeveel valpartijen voorkomen worden als fietspaden tijdig gestrooid worden, is onbekend.
- Fietspaden op stalen bruggen zijn tot drie graden kouder dan het wegdek voor auto's op diezelfde brug. Bruggen worden sowieso sneller glad.
- Later in het seizoen worden de temperatuurverschillen kleiner,

- omdat de kou dan verder in het wegdek is getrokken.
- Het effect van strooien op het fietspad wordt verslechterd als water vanaf de naastgelegen weg over het pad stroomt en zout wegspoelt.
- De Fietsersbond vindt dat fietspaden het eerst gestrooid moeten worden, om te voorkomen dat fietsers uitwijken naar de rijbaan.
- Strooien met pekelt werkt beter op fietspaden dan strooien met zout.

Plof-surprise

POELDIJK – Een 13-jarig meisje in Poeldijk heeft vrijdag een explosieve surprise gekregen van een 13-jarige klasgenoot. In het pakje zaten 4 strijkers, illegaal vuurwerk, verstoppt. Bij de maker van het pakje vond de politie 160 strijkers.

ACUSTICA PIANO'S
Iedere zondag geopend
Van 13.00 tot 17.00 uur
Korte Huifakkerstraat 2, Breda - 076 560 24 23
www.acustica.nl

Goudroof in Curaçao

AMSTERDAM – Een goudtransport uit Guyana is vrijdagochtend vroeg overvallen in de haven van Willemstad op Curaçao. Daarbij werden zeventig staven goud met een gewicht van 216 kilo buitgemaakt. Het goud heeft een geschatte dagwaarde van negen miljoen euro. Bij de overval raakte een Guyaans bemanningslid gewond aan zijn hoofd. De politie gaat er van uit dat er zes of meer overvallers

zijn. Ze waren gekleed in een jas of vest met op de rug de tekst Police. Van hen ontbreekt op dit moment ieder spoor. Het is niet voor het eerst dat dieven het gemunt hebben op goud dat bestemd is voor transport uit Curaçao. In december 2010 wisten dieven op de luchthaven vier miljoen euro aan goudstaven buit te maken. Dat goud is nooit teruggevonden.

Kamer wil hardere aanpak van roken

DEN HAAG – Een meerderheid in de Tweede Kamer wil een strengere aanpak van het roken. Staatssecretaris Martin van Rijn van Volksgezondheid moet volgens de partij meer doen dan alleen de verkoopleeftijd voor tabak verhogen. De PvdA, SP, D66 en CDA bevestigen berichtgeving hierover vrijdag in Nieuwsuur. Myrthe Hilkens (PvdA) wil dat Van Rijn met een brief of nota komt waarin een 'breed pakket maatregelen' wordt aangekondigd om het roken te ontmoedigen.

Daarbij valt te denken aan minder verkooppunten voor tabak, de verhoging van accijns, het verbieden van smaakstoffen in tabak en het onaantrekkelijk maken van pakjes. Onder het vorige kabinet werd een aantal maatregelen tegen het roken verzacht en er werd nadrukkelijker gewezen op de verantwoordelijkheid van mensen zelf. Er was veel kritiek op dit beleid van antirookorganisaties zoals het Astma Fonds, de Nederlandse Hartstichting en KWF Kankerbestrijding.

Derde deel Icesave-geld terugbetaald

DEN HAAG – Voor de derde keer heeft Nederland een deel van het Icesave-geld teruggekregen. Het gaat om 93,5 miljoen euro, zei minister Jeroen Dijsselbloem van Financiën vrijdag. Het geld komt uit de boedel van Landsbanki, het moederbedrijf van de IJslandse internet spaarbank Icesave.

Daarmee is nu 734 miljoen euro te heeft Nederland een deel van het Icesave-geld teruggekregen. Het gaat om 93,5 miljoen euro, zei minister Jeroen Dijsselbloem van Financiën vrijdag. Het geld komt uit de boedel van Landsbanki, het moederbedrijf van de IJslandse internet spaarbank Icesave.

ONDERWIJS Veel leraren beschikken over onvoldoende basisvaardigheden

Les met computers blijft lastig

De meeste managers en docenten zien de meerwaarde van ict in het onderwijs, toch slagen ze er niet in om werken met computers op school goed vorm te geven.

door **Mayke Calis**

In het onderwijs is werken met computers nog altijd uitzonderlijk. De meeste scholen in Nederland hebben wel een digitaal schoolbord, maar docenten geven er nog min of meer op dezelfde manier les als vroeger. Leerlingen die vakinhoudelijk werken met computers zijn nog altijd

geen gemeengoed. Dat blijkt uit een onlangs verschenen onderzoek van Kennisnet, het expertisecentrum voor ict in het onderwijs. Om ict in het onderwijs goed te laten slagen is de docent cruciaal, schrijven de onderzoekers. De meeste managers en docenten zien wel de meerwaarde van ict in het onderwijs, toch slagen ze er niet in werken met computers op school goed vorm te geven. Met name beginnende leraren beschikken over onvoldoende basisvaardigheden. Wiskundedocent en trainer en adviseur bij de onderwijsbegeleidingsdienst APS, Michel van Ast zegt dat er veel angst is voor technologie. Als hij op scholen komt, zeggen docenten vaak dat ze de meerwaarde inzien van ict in het onderwijs. Maar waar zij hun

Een leraar geeft op een digitaal schoolbord uitleg. foto ANP

autoriteit en zelfvertrouwen halen uit hun vakgebied, is dat niet zo ict. Ze zijn vaak bang voor vragen

blijft lastig

van leerlingen waar ze het antwoord op schuldig moeten blijven. „Terwijl ik denk dat je samen met leerlingen tot oplossingen kunt komen”, zegt Van Ast. „Laat je ondersteunen door leerlingen, dat is ook goed voor hun eigenwaarde.” Ook denkt hij dat leraren bang zijn de controle te verliezen, dat leerlingen de hele les gaan twitteren en facebooken. Maar Van Ast heeft de indruk dat juist de scholen met een restrictief social media-beleid, waar de docenten elke ochtend de telefoons innemen, het meest online wordt gepost. Voor docenten is het ook lastig om over te stappen op een andere manier van lesgeven, denkt Amber Walraven, onderzoeker bij het onderwijsonderzoeksinstituut van de Radboud Universiteit, ITS. „Ze moe-

ten minder lesgeven en meer coachen.” Sommigen scholen denken dat ze klaar zijn als ze iedereen een iPad geven. „Maar als daar dan mee wordt gewerkt, is dat uit het oude schoolboek in pdf-formaat.” Ook met sociale media kunnen scholen veel meer doen, denkt Walraven. Zoek contact met een school in India en doe samen een onderzoek naar milieuvervuiling in beide landen. Ook kan ict worden ingezet om vakinhoudelijke informatie op te zoeken. De klacht van docenten is vaak dat ze geen extra tijd krijgen om zich hierop goed voor te bereiden. Maar er zijn inmiddels ook veel initiatieven op internet zoals het lerarenplatform The Crowd waar docenten gratis trainingen aan andere docenten aanbieden.

Minder cellen voor jonge veroordeelden

DEN HAAG – Het aantal cellen voor jonge delinquenten neemt de komende jaren verder af. De jeugdgevangenis Horizon Kolkemate in Zutphen en de locatie Kralingen in Rotterdam van De Hartelborgt gaan volgend jaar dicht. Volgens nieuwe prognoses zijn er de komende jaren minder plaatsen voor jonge boeven nodig. Dat heeft staatssecretaris Fred Teeven (Veiligheid en Justitie) gisteren geschreven aan de Tweede Kamer. Met de sluiting bespaart Teeven ruim 28 miljoen euro. Er blijven 650 cellen over en nog bijna 130 reserveplaatsen. Met de sluiting van de jeugdgevangenis gaan in Zutphen 116 voltijsbanen verloren, en 15 in Rotterdam. Teeven wil bekijken hoe het personeel ander werk kan krijgen.

LAST MINUTE CRUISE
Superaanbieding voor snelle beslissers!
Boek nu last minute de Kerstcruise over de Rijn!
3 DAGEN VANAF 179,-
3 daagse busreis
Vertrek op 9, 11, 13 en 15 december
Ga mee met onze kerstcruise naar de kerstmarkten in Duitsland. Tijdens deze unieke reis verblijft u op een prachtig 4* cruiseschip een touringcar brengt en haalt u weer op in de haven. Tijdens deze reis bezoekt u de kerstmarkten in: Düsseldorf, Keulen en Bonn.
INCLUSIEF
2 overnachtingen • 2x ontbijtbuffet • 2x diner • 1x lunch • Toeristenbelasting
• 1x koffie bij het verzamelpunt • Begeleiding door uw chauffeur, tevens reisleider • Vervoer per Tourist Class touringcar
effeweg.nl | 0529 - 46 96 67
Alle fouten voorbehouden. Prijzen zijn vanaf, per persoon en inclusief brandstoftoeslag. Exclusief excursie-entreegelden en € 18,- reserveringskosten per boeking.

STEDENSTUNT WEKEN
MADRID
3 DAGEN
NU VANAF 169,-
MEER STEDENSTUNTS OP OAD.NL/STEDENSTUNT
Bel 0900-8482 (0,15 p.m.) of ga naar uw ANVR-reisbureau.
OAD REIZEN